

Марат Оспанов атындағы БҚМУ КОНФЕРЕНЦИЯ СЕРИЯСЫ

ХІІІ том 2021

Меншік иесі - «Марат Оспанов атындағы
Батыс Қазақстан медицина университеті»
Коммерциялық емес акционерлік қоғамы

ҚР Ақпарат және коммуникациялар
министрлігіне 18.04.2019 ж. тіркеліп,
№17669-Ж қуәлігі берілген.

Бас редактор: М.К. Телеуов
Бас редактордың орынбасары:
С.С. Сапарбаев
Жауапты шығарушы редактор:
В.И. Кононец
Техникалық редактор: С.Д. Оразов
Корректорлар: Ж.Қ. Қожабекова
А.Б. Имашева
А.С. Уркунова

Редакция және баспахана мекенжайы:
030019, Ақтөбе қаласы,
Маресьев к., 68,
морфологиялық корпус, 116-каб.
тел./факс: 8/7132/56-23-87.
E-mail: conference@zkgmu.kz

Шыққан күні: 27.04.2021
Таралымы 500 дана.
Тапсырыс № 001299

Редакциялық-баспа орталығында басылып
түптелді

РЕДАКЦИЯЛЫҚ ҰЖЫМ

Т.С. Абилов
С.К. Бермагамбетова
Ж.Ж. Гумарова
Т.А. Джаркенов
Г.С. Дильмагамбетова
С.П. Досмагамбетов
Б.С. Жакиев
Л.М. Жамалиева
Б.К. Жолдин
Г.А. Журабекова
В.И. Котловский
А.А. Мамырбаев
Р.Е. Нургалиева
Б.Т. Тусупкалиев

РЕДАКЦИЯЛЫҚ КЕҢЕС

С.К. Ақшолақов (Астана)
Ж.А. Арзықұлов (Алматы)
А.К. Байгенжин (Астана)
В.М. Боев (Орынбор)
В.В. Власов (Мәскеу)
Ж.А. Досқалиев (Астана)
Т.Т. Киспаева (Караганда)
Р.С. Күзденбаева (Алматы)
Г. Маккиарелли (Италия)
С.А. Нотолла (Италия)
А.Г. Румянцев (Мәскеу)
Қ.Қ. Сабыр (Ақтөбе)
Б.Д. Сексенбаев (Шымкент)
А.Т. Тайжанов (Ақтөбе)
Т.Ш. Шарманов (Алматы)

ЖАРИЯЛАНЫМҒА ЖАУАПТЫЛАР

А.Д. Балмагамбетова,
А.А. Битегенова,
М.А. Өтесін,
Н.А. Ержигит

СЕРИЯ КОНФЕРЕНЦИЙ ЗКМУ имени Марата Оспанова

ХІІІ том 2021

Учредитель - Некоммерческое
акционерное общество «Западно-
Казахстанский медицинский университет
имени Марата Оспанова»

Свидетельство о постановке на учет №17669-
Ж от 18.04.2019 г. выдано Министерством
информации и коммуникаций Республики
Казахстан.

Главный редактор: М.К. Телеуов
Заместитель редактора: С.С. Сапарбаев
Ответственный выпускающий редактор:
В.И. Кононец
Технический редактор: С.Д. Оразов
Корректоры: Ж.К. Қожабекова
А.Б. Имашева
А.С. Уркунова

Почтовый адрес редакции и типографии:
030019, г. Ақтобе,
ул. Маресьева, 68,
морфологический корпус, 116 каб.
тел./факс: 8/7132/56-23-87.

E-mail: conference@zkgmu.kz

Дата выпуска: 27.04.2021
Тираж 500 экз.
Заказ № 001299

Отпечатано в Редакционно-издательском
центре

РЕДАКЦИОННАЯ КОЛЛЕГИЯ

Т.С. Абилов
С.К. Бермагамбетова
Ж.Ж. Гумарова
Т.А. Джаркенов
Г.С. Дильмагамбетова
С.П. Досмагамбетов
Б.С. Жакиев
Л.М. Жамалиева
Б.К. Жолдин
Г.А. Журабекова
В.И. Котловский
А.А. Мамырбаев
Р.Е. Нургалиева
Б.Т. Тусупкалиев

РЕДАКЦИОННЫЙ СОВЕТ

С.К. Акшолоков (Астана)
Ж.А. Арзыкулов (Алматы)
А.К. Байгенжин (Астана)
В.М. Боев (Оренбург)
В.В. Власов (Москва)
Ж.А. Доскалиев (Астана)
Т.Т. Киспаева (Караганда)
Р.С. Кузденбаева (Алматы)
Г. Маккиарелли (Италия)
С.А. Нотолла (Италия)
А.Г. Румянцев (Москва)
К.К. Сабыр (Ақтобе)
Б.Д. Сексенбаев (Шымкент)
А.Т. Тайжанов (Ақтобе)
Т.Ш. Шарманов (Алматы)

ОТВЕТСТВЕННЫЕ ЗА ВЫПУСК

А.Д. Балмагамбетова,
А.А. Битегенова,
М.А. Өтесін,
Н.А. Ержигит

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ДЕНСАУЛЫҚ САҚТАУ МИНИСТРЛІГІ
«МАРАТ ОСПАНОВ атындағы Батыс Қазақстан медицина университеті» КеАҚ

МИНИСТЕРСТВО ЗДРАВООХРАНЕНИЯ РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН
НАО «ЗАПАДНО-КАЗАХСТАНСКИЙ МЕДИЦИНСКИЙ УНИВЕРСИТЕТ имени МАРАТА ОСПАНОВА»

**ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ТӘУЕЛСІЗДІГІНІҢ 30 ЖЫЛДЫҒЫ
АЯСЫНДАҒЫ «ҒЫЛЫМ: КЕШЕ, БҮГІН, ЕРТЕҢ» АТТЫ LX
ХАЛЫҚАРАЛЫҚ СТУДЕНТТЕР ЖӘНЕ ЖАС ҒАЛЫМДАР
ҒЫЛЫМИ КОНФЕРЕНЦИЯСЫНЫҢ
МАТЕРИАЛДАРЫ
(29 сәуір 2021 жыл)**

**МАТЕРИАЛЫ
LX МЕЖДУНАРОДНОЙ НАУЧНОЙ КОНФЕРЕНЦИИ
СТУДЕНТОВ И МОЛОДЫХ УЧЕНЫХ
«НАУКА: ВЧЕРА, СЕГОДНЯ, ЗАВТРА» В РАМКАХ 30-ЛЕТИЯ
НЕЗАВИСИМОСТИ РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН
(29 апреля 2021 год)**

ПРИВЕТСТВЕННОЕ СЛОВО ПРЕДСЕДАТЕЛЯ ПРАВЛЕНИЯ,
РЕКТОРА НАО ЗКМУ имени МАРАТА ОСПАНОВА М.К. ТЕЛЕУОВА

Құрметті қонақтар, конференция қатысушылары, достар!

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ТӘУЕЛСІЗДІГІНІҢ 30 ЖЫЛДЫҒЫ
АЯСЫНДАҒЫ «ҒЫЛЫМ: КЕШЕ, БҮГІН, ЕРТЕҢ» АТТЫ LX
ХАЛЫҚАРАЛЫҚ СТУДЕНТТЕР ЖӘНЕ ЖАС ҒАЛЫМДАР ҒЫЛЫМИ
КОНФЕРЕНЦИЯСЫНА қош келдіңіздер!

Уважаемые участники!

Искренне рад приветствовать вас на Международной научной конференции студентов и молодых ученых «НАУКА. ВЧЕРА, СЕГОДНЯ, ЗАВТРА», приуроченной к 30-летию Независимости Республики Казахстан.

В рамках работы конференции Вам предстоит обсудить важные и актуальные вопросы медицины, образования и науки.

Особое внимание будет уделено интеграции высшего образования и науки, активизации инновационной деятельности.

Самое главное, что демонстрирует такая масштабная конференция, — это желание студентов заниматься наукой — не важно, продолжают они академическую карьеру, или будут работать в практическом здравоохранении, научный поиск пойдет на благо развития медицины.

Пытливость ума, ваш талант, новые идеи и знания — вот тот фундамент, на который будет опираться в дальнейшем наша система здравоохранения и наша страна.

В этом году исполняется 30 лет нашей Независимости. Главная цель — сильное государство и конкурентоспособная нация. XXI век — это эпоха новых знаний и технологий. Каждый человек может повысить свою конкурентоспособность, только непрерывно совершенствуя себя.

Убежден, что конференция пройдет на высоком уровне, а ее результаты будут способствовать развитию студенческой науки и расширению международного сотрудничества.

Позвольте мне еще раз поздравить всех с открытием конференции. Всем участникам желаю плодотворной работы, творческих успехов, здоровья и благополучия!

МАЗМУНЫ - СОДЕРЖАНИЕ**СЕКЦИЯ «АКТУАЛЬНЫЕ ПРОБЛЕМЫ ИНФЕКТОЛОГИИ»**

Л.Х. КОЖАГЕЛЬДИЕВА

ВНЕДРЕНИЕ ПРОГРАММЫ УПРАВЛЕНИЯ ХРОНИЧЕСКИМИ НЕИНФЕКЦИОННЫМИ ЗАБОЛЕВАНИЯМИ: ОПЫТ Г. НУР-СУЛТАН 13

Ш.Б. НАУРЗАЛИНОВА

ҚАНТ ДИАБЕТИМЕН АУЫРАТЫН БАЛАЛАРДА КӨК ТАМЫРЛЫҚ ПЕРИФЕРИЯЛЫҚ КАТЕТЕРМЕН АССОЦИРЛЕНГЕН ИНФЕКЦИЯНЫҢ ҚОЗДЫРҒЫШТАРЫНА МИКРОБИОЛОГИЯЛЫҚ МОНИТОРИНГ ЖҮРГІЗУ 14

В.В. СЕРГЕЙ

ЭПИДЕМИОЛОГИЧЕСКИЕ ОСОБЕННОСТИ ЗАБОЛЕВАНИЙ У ПАЦИЕНТОВ С ИНФЕКЦИЯМИ, СВЯЗАННЫМИ С ОКАЗАНИЕМ МЕДИЦИНСКОЙ ПОМОЩИ, ВЫЗВАННЫМИ KLEBSIELLA PNEUMONIAE 15

А.К. РАХМАНКУЛ

ОПРЕДЕЛЕНИЕ ОСЛОЖНЕНИЙ ДЫХАТЕЛЬНОЙ СИСТЕМЫ ПРИ ЗАБОЛЕВАНИИ КОВИД 19 С УЧЁТОМ АНТРОПОМЕТРИЧЕСКИХ ОСОБЕННОСТЕЙ . . . . . 17**СЕКЦИЯ «ACTUAL PROBLEMS OF MEDICINE AND EDUCATION»
(НА АНГЛИЙСКОМ ЯЗЫКЕ)**

В.К. SHAMYGULOVA

COMPARATIVE ANALYSIS OF SUPERSTITIONS IN KAZAKH AND BRITISH CULTURES 19

S. MOHANARAJAH

MORPHOMETRIC EVALUATION OF ADULT HUMAN CEREBELLUM 20

L.V. MAKYEYEVA, O.G. ALIYEVA, O.I. POTOTS'KA, O.O. POPAZOVA, G.A. ZIDRASHKO

STRATEGIES OF DISTANCE SELF-STUDY AT THE ZAPORIZHZHIA STATE MEDICAL UNIVERSITY, DEPARTMENT OF HISTOLOGY, CYTOLOGY AND EMBRYOLOGY 21

N.A. NAUMENKO, A.A. KUTSEKON, E.A. KINDRAT, I.A. SOKOLOVSKAYA

PRIORITY ISSUES AND APPROACHES IN ASSESSING THE EFFECTIVENESS OF STUDENT HEALTH 22

B.R. ORAZBEKOV, A.A. MURATOVA, K.T. OMIRZHANOVA

SYSTEMATIC REVIEW OF OXIDATIVE STRESS IN BRAIN TISSUE OF RODENTS BY HIGH FREQUENCY RADIATION AND CROSS-SECTION STUDY OF DEVICES USAGE RATE BY EAST KAZAKHSTAN RESIDENTS DURING SARS-COV-2 PANDEMIC 24

Z. YELEUOVA, M. ZHUMASHEV

STUDY OF THE LYMPHOMICROCIRCULATOR BED OF REGIONAL LYMPH NODES IN THE STOMACH OF WHITE RATS IN NORMAL 25

BAISALBAYEVA A.A.

THE FREEDOM OF SPEECH FROM THE PERSPECTIVE OF AMERICAN IDEOLOGY 26

MAKHSOTOVA G.M.

LINGUOCULTURAL ANALYSIS OF THE BRITISH TEA CULTURE 27

A.K. AMIRADINOVA, Z.M. KEREEV, D.M. DADASHEV, A.N. ILIKOV

TO THE QUESTION ABOUT TREATMENT OF CHRONIC ADENOIDITIS	28
G.S. YESSENIYAZOVA A CROSS-CULTURAL STUDY OF APOLOGIES IN BRITISH ENGLISH AND KAZAKH	30
USAMA JAMAL MEANS OF EXPRESSION OF THE CONCEPT WEATHER IN RUSSIAN, KAZAKH, ENGLISH AND HINDI LANGUAGES	35
B.D. DAULETOV MANIFESTATION OF THE CONCEPT AGE IN KAZAKH, RUSSIAN AND ENGLISH LINGUCULTURES	36
СЕКЦИЯ «АКУШЕРСТВО И ГИНЕКОЛОГИЯ»	
Ж.К. КАПАШЕВА, Д. БЕКСЕЙТОВА, Н.М. КАЙЫРЛЫ ФАКТОРЫ ПРОГРЕССИРОВАНИЯ ПРЕЭКЛАМПСИИ	38
СЕКЦИЯ «ВНУТРЕННИЕ БОЛЕЗНИ И СМЕЖНЫЕ ДИСЦИПЛИНЫ»	
А.А. ЛУГОВАЯ КОММУНИКАЦИОННЫЕ ТЕХНОЛОГИИ ДЛЯ МЕДИЦИНСКОГО СОПРОВОЖДЕНИЯ ДЕРМАТОЛОГИЧЕСКИХ ЗАБОЛЕВАНИЙ У СТУДЕНТОВ ..	40
М.Б. БАКЫТЖАНОВА ФАКТОРЫ РИСКА РАЗВИТИЯ ХРОНИЧЕСКОЙ БОЛЕЗНИ ПОЧЕК У ВЗРОСЛОГО НАСЕЛЕНИЯ. 5-ЛЕТНИЙ АНАЛИЗ ДАННЫХ НЕФРОЛОГИЧЕСКОГО ЦЕНТРА ГОРОДА АКТОБЕ	42
А.Б. УТЕГЕНОВА, Д.А. БУЛЫГИНА КОГНИТИВНЫЕ НАРУШЕНИЯ ПРИ БОЛЕЗНИ ПАРКИНСОНА НА ПРИМЕРЕ ПАЦИЕНТОВ ГОРОДА АКТОБЕ	44
Э.С. БРАЛГИНА МЕЖЛИЧНОСТНЫЕ ОТНОШЕНИЯ В СИСТЕМЕ «ВРАЧ-ПАЦИЕНТ» ПСИХИАТРИЧЕСКОГО ПРОФИЛЯ: ГНОСТИЧЕСКИЙ И АФФЕКТИВНЫЙ АСПЕКТЫ	45
Г.Б. КАЗИКЕНОВА, Д.С. ТЕМИРЗАКОВА, К.Х. СУРБАЕВА, Т.Н. ЖУМАБАЕВА ГЕНДЕРНЫЕ ОСОБЕННОСТИ ПОРАЖЕНИЯ СТенок ЛЕВОГО ЖЕЛУДОЧКА ПРИ ИНФАРКТЕ МИОКАРДА	46
Н.П. ПУХАЛЬСКИЙ ОЦЕНКА ПОКАЗАТЕЛЕЙ КАЧЕСТВА ЖИЗНИ У БОЛЬНЫХ С ВЕРТЕБРОГЕННЫМИ БОЛЕВЫМИ СИНДРОМАМИ ПОЯСНИЧНО-КРЕСТЦОВОГО УРОВНЯ И ИХ ЗАВИСИМОСТЬ ОТ СТЕПЕНИ ВЫРАЖЕННОСТИ НЕВРОЛОГИЧЕСКИХ РАССТРОЙСТВ	48
СЕКЦИЯ «ГИГИЕНА»	
А. НЫҒМЕТ АҚТӨБЕ ОБЛЫСЫ ТЕМІР АУДАНЫ АТМОСФЕРАЛЫҚ АУАСЫ ЛАСТАНУЫНЫҢ ТҰРҒЫНДАР ДЕНСАУЛЫҒЫНА ҚАУІПТІЛІГІН БАҒАЛАУ	50
Қ. ҚАДЫРБАЙ, Ж. АЛДАБЕРГЕНОВА СТУДЕНТТЕРДІҢ ҰТЫМДЫ ТАМАҚТАНУЫНА ГИГИЕНАЛЫҚ БАҒА БЕРУ	51
Э.М. НАГИМОВА, Р.А. ГАЛИМОВА, З.С. ТЕРЕГУЛОВА АНАЛИЗ КАЧЕСТВА И БЕЗОПАСНОСТИ ПРОДУКТОВ ПИТАНИЯ В РЕСПУБЛИКЕ БАШКОРТОСТАН ЗА ПЕРИОД 2014-2019ГГ.	52

СЕКЦИЯ «МОЛОДЫЕ УЧЁНЫЕ В КЛИНИЧЕСКОЙ МЕДИЦИНЕ»

А.Т. ҚАЛИХАН

КОМПЬЮТЕРИЗИРОВАННЫЙ МЕТОД РАСЧЕТА УСПЕШНОСТИ ОРТОПЕДИЧЕСКОГО СТОМАТОЛОГИЧЕСКОГО ЛЕЧЕНИЯ У БЕРЕМЕННЫХ ЖЕНЩИН	54
---	----

СЕКЦИЯ «МОЛОДЫЕ УЧЁНЫЕ В ФУНДАМЕНТАЛЬНОЙ НАУКЕ»

А. АКНМЕТОВА

BRITISH NATIONAL CHARACTER	56
---	----

СЕКЦИЯ «МОРФОЛОГИЯ. ФИЗИОЛОГИЯ»

Д.С. КУЛЬЖАНОВА, А. АМАНЖОЛКЫЗЫ

ВЗАИМОСВЯЗИ МЕЖДУ АНТРОПОМЕТРИЧЕСКИМИ И МОРФОМЕТРИЧЕСКИМИ ПАРАМЕТРАМИ СЕРДЦА У СТУДЕНТОВ МЕДИЦИНСКОГО УНИВЕРСИТЕТА	57
---	----

М. ЖАЛЕЛОВА

ПРОФИЛАКТИКА ЗАБОЛЕВАНИИ ОПОРНО-ДВИГАТЕЛЬНОГО АППАРАТА	58
--	----

Ә.Т. ТАЖИГУЛОВА

ТЕМЕКІ ШЕГУ ЖӘНЕ МИ ТАМЫРЛАРЫНЫҢ РЕЗИСТИВТІЛІГІ	59
--	----

М.С. АЛЪЖЕКЕЕЕВА, М.А. АСАНОВА, А.Б. КОЗТАЕВА, М.А. КАБДЕНОВА, Е.С. САГЫМБАЙ,
А.Қ. ТУРЫСБЕКОВА

1-ШІ ЖӘНЕ ЖОҒАРҒЫ КУРС СТУДЕНТТЕРІНІҢ ОҚУ КЕЗІНДЕГІ СТРЕССТІК ЖАҒДАЙЫ ЖӘНЕ КУРС АРАСЫНДАҒЫ ЕРЕКШЕЛІКТЕРІ	60
---	----

Е.Н. КУАНЫШ, А.Б.КӨПТІЛЕУ, Д.К.ИЗИМГАЛИЕВА, Д. НУРЛЫБЕККЫЗЫ, К.Е. АСКАРОВ
**ВЛИЯНИЕ ЭЛЕКТРОННЫХ СИГАРЕТ НА ЗДОРОВЬЕ МОЛОДЫХ ЛЮДЕЙ В
ВОЗРАСТЕ 18-30 ЛЕТ** .....
 61 |

А.А. ЛУГОВАЯ

ЗАВИСИМОСТЬ МЕЖДУ НАБОРОМ МАССЫ ТЕЛА СТУДЕНТОВ И ОТСУТСТВИЯ В УЧЕБНОМ ПЛАНЕ ДИСЦИПЛИНЫ ФИЗИЧЕКОЙ КУЛЬТУРЫ НАО “ЗКМУ ИМ. М. ОСПАНОВА”	63
---	----

А.Н. КУБАГУШЕВА

АНАТОМИЯ И ТОПОГРАФИЯ ВЕТВЕЙ ПЛЕЧЕВОГО СПЛЕТЕНИЯ НА 16-17 НЕДЕЛЕ ОНТОГЕНЕЗА ЧЕЛОВЕКА	65
---	----

А.Р. ДОВЛЕТОВА

МИ ЖАРТЫШАРЫНЫҢ СҮЙЕЛДІ ДЕНЕСІНІҢ МОРФОЛОГИЯЛЫҚ ЖЕКЕ ӨЗГЕРГЕШТІГІ	67
--	----

А.А. КУРМАНБАЙ

АҒЗАНЫҢ ЕРТЕ ҚАРТАЮЫНА ӘКЕЛЕТІН БЕЛГІЛЕРДІҢ КӨРІНІСІ	68
---	----

В.А. ПАВЛОВ

ТОПОГРАФО-АНАТОМИЧЕСКИЕ ОСОБЕННОСТИ ПОДЖЕЛУДОЧНОЙ ЖЕЛЕЗЫ В 16-22 НЕДЕЛИ ОНТОГЕНЕЗА ЧЕЛОВЕКА	69
--	----

Л.Т. ЖИЛКАЕВА

ОСОБЕННОСТИ КРАТКОВРЕМЕННОЙ ПАМЯТИ У СТУДЕНТОВ 2 КУРСА МЕДИЦИНСКОГО УНИВЕРСИТЕТА ИМЕНИ МАРАТА ОСПАНОВА С РАЗНЫМИ ТИПАМИ ТЕМПЕРАМЕНТА	70
---	----

А.Б. КУАНЫШЕВА, М.А. РАМАЗАНОВА

ВЛИЯНИЕ НАСЛЕДСТВЕННОГО ФАКТОРА НА ПРОЯВЛЕНИЕ АЛЛЕРГИЧЕСКИХ РЕАКЦИИ СРЕДИ СТУДЕНТОВ	72
--	----

СЕКЦИЯ «ОБЩЕСТВЕННОЕ ЗДРАВООХРАНЕНИЕ»

А. ЕСКЕРБЕК, А.А. БІҚТИЯРОВ АҚМОЛА ОБЛЫСЫ БОЙЫНША БАЛАЛАР АРАСЫНДА ТУБЕРКУЛЕЗБЕН АУРУШАНДЫҚ МӘСЕЛелЕРІ	74
Ж.К. ТАШИМОВА, М. БОЛАТ, А. САГАТКАЛИ, Т. СУЛЕЙМЕНОВ ЗАБОЛЕВАЕМОСТЬ COVID-19 В АКТЮБИНСКОЙ ОБЛАСТИ	75
М. БОЛАТ, Г.Ж. НУРМАГАНБЕТОВА, А.Т. СУЮНДИКОВ, А.Б. АСКАРОВА ЭПИДЕМИЯ COVID-19 НА МЕСТОРОЖДЕНИИ ТЕНГИЗШЕВРОЙЛ.	76
О.С. ЦЕЛОУСОВА, Л.Б. ОВСЯННИКОВА ЭКОЛОГО-ГЕНЕТИЧЕСКИЙ МОНИТОРИНГ ВРОЖДЕННЫХ ПОРОКОВ РАЗВИТИЯ В РЕСПУБЛИКЕ БАШКОРТОСТАН	78
А.С. САГАТКАЛИ, М. БОЛАТ, С.Д. ЖЕКСЕНБАЙ ЭПИДЕМИОЛОГИЧЕСКАЯ СИТУАЦИЯ ПО COVID-19 В МАНГИСТАУСКОЙ ОБЛАСТИ.	79
М.А. ҚОҢЫРАТОВ, М.Т. МУРАТОВА, А.Н. НАСПБЕКОВА, А. ТАЛҒАТҚЫЗЫ, Т.А. БЕКЖІГІТ СЕРІКТЕС БОСАНУ	80
Д.Е. МАЛДЫБАЕВА АҚТӨБЕ ҚАЛАСЫНЫҢ № 1 ҚАЛАЛЫҚ ЕМХАНА ТҮРҒЫНДАРЫНЫҢ БАЛАЛАР ЕКПЕСІНЕ КӨЗҚАРАСЫ	81
Э.Г. ГИМАЛЕТДИНОВ, Л.Б. ОВСЯННИКОВА, О.С. ЦЕЛОУСОВА ОЦЕНКА КАЧЕСТВА ЖИЗНИ, ОБУЧАЮЩИХСЯ В СЕЛЬСКИХ ОБРАЗОВАТЕЛЬНЫХ УЧРЕЖДЕНИЯХ СРЕДНЕГО ПРОФЕССИОНАЛЬНОГО ОБРАЗОВАНИЯ	82
Н.А. РАХМЕТУЛЛИНА БАСТАУЫШ СЫНЫП ОҚУШЫЛАРЫ АРАСЫНДА СКОЛИОЗ ДАМУЫНЫҢ ҚАУІП ФАКТОРЛАРЫ	84
СЕКЦИЯ «ПЕДИАТРИЯ»	
А.Е. ҚАЛХОЗБАЙ ҚАНТ ДИАБЕТИМЕН АУЫРАТЫН БАЛАЛАРДЫҢ ӨМІР САПАСЫ.	86
А.М. НАГИНА, А.Н. ИЛИКОВ, А.Д. ИСКЕНДИРОВ, А.Т. КАБДЫРЕШОВА БАЛАЛАРДАҒЫ СОЗЫЛМАЛЫ АДЕНОИДИТТИ КОНСЕРВАТИВТИ ЕМДЕУДІҢ НӘТИЖЕЛІГІ	87
Р.В. ПЛОХУШКО, В.В. ПЛОХУШКО ОЦЕНКА КАЧЕСТВА ЖИЗНИ ДЕТЕЙ С БРОНХИАЛЬНОЙ АСТМОЙ	88
Р. НАСЫРОВА ИЗУЧЕНИЕ ИСХОДА РАЗВИТИЯ ОСТРОГО ОБСТРУКТИВНОГО БРОНХИТА ... У ДЕТЕЙ РАННЕГО ВОЗРАСТА.	90 90
А.К. АМИРАДИНОВА, А.М. НАГИНА, Т. КАРАМЫРЗАЕВА, Е.А. ЖОЛАМАНОВ, Г.А. ДОСЖАН ЗАМАНУИ КЕЗЕНДЕГІ БАЛАЛАРДА ЖЕДЕЛ ВИРУСТЫҚ ИНФЕКЦИЯЛАРДЫ ЕМДЕУДІҢ ТИІМДІЛІГІН БАҒАЛАУ	91
А.С. ЖАЙЫМҚҰЛ АҚТӨБЕ ОБЛЫСЫ БОЙЫНША ВАКЦИНАЛАУҒА ДЕЙІНГІ ЖӘНЕ КЕЙІНГІ КЕЗЕНДЕРДЕ БАЛАЛАРДЫҢ ПНЕВМОНИЯМЕН АУРУХАНАҒА ТҮСУ ДИНАМИКАСЫ	92

СЕКЦИЯ «СОЦИАЛЬНО-ГУМАНИТАРНЫЕ НАУКИ»

А.А. АБДУКАРИМОВ, А.Р. РУСЛАНОВ, С.К. КАНАТОВА, Б.М. МАКСУТОВА, А.С. ДАУТБАЕВА, А.А. ЖАНАТОВА	
ОНЛАЙН БІЛІМ АЛУДЫҢ ТИІМДІ ЖАҚТАРЫ	94
С.С. КАДИРБЕРГЕНОВ	
БІЛІМ АЛУШЫЛАРДЫҢ ПСИХИКАЛЫҚ ДЕНСАУЛЫҒЫНА АҚПАРАТТЫҚ- КОММУНИКАЦИЯЛЫҚ ТЕХНОЛОГИЯЛАРДЫҢ ӘСЕРІ	95
Л.Е. АЛИТУРЛИЕВА	
ВЫЯВЛЕНИЕ ФАКТОРОВ ЛИЧНОСТНОГО РАЗВИТИЯ БУДУЩЕГО ВРАЧА	96
А.А. ҚҰРМАНБАЙ	
МЕДИЦИНАДАҒЫ ПСИХОЛОГИЯ ПӘНІН ОҚЫТУ ӘДІСТЕРІ ЖӘНЕ МАҢЫЗДЫЛЫҒЫ	97
А.Т. СИСЕНОВА	
ЖАС ҰРПАҚҚА ҰЛТТЫҚ ТӘРБИЕ БЕРУДЕГІ ИШАНБАЙ ҚАРАҚҰЛОВТЫҢ ӨЗЕКТІ ОЙЛАРЫ	98
А. ГУБАЙДУЛЛИНА, С. АЖГАЛИЕВА	
ҚАШЫҚТЫҚТАН ОҚЫТУ ТИІМДІЛІГІ	100
Д.К. ИЗИМГАЛИЕВА	
ҚАЗІРГІ КЕЙБІР ҚАЗАҚ ӘНДЕРІНДЕГІ ҚАТЕЛІКТЕР	101
М.Р. АТШЫБАЕВ	
ҚАДЫР МЫРЗАЛИЕВТИҢ «ДОМБЫРА» ӨЛЕҢІНДЕГІ ТІЛДІК БОЯУЛАРМЕН ҰЛТТЫҚ ИДЕЯ	102
Р.Р. БУЛАТОВ, Р.Р. ЖДАНОВ, Д.А. РЕЗБАЕВА	
КРАТКИЙ ИСТОРИЧЕСКИЙ ОЧЕРК О МЕДИЦИНСКОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ ДАЛЯ	103
А. ҚОНЫСБАЙ, П. ТЕРЕК, М. МАҚСОТОВ	
ПОЛИПРАГМАЗИЯ – ЗАМАНАУИ МЕДИЦИНАНЫҢ РУДИМЕНТІ	104
Р.С. АМИРХАНОВА	
ПОЧЕРК И ХАРАКТЕР	106
Д. БАЙМБЕТОВ	
ИНТЕЛЛЕКТУАЛДЫ ЖҮКТЕМЕНІҢ ҚАЗАҚСТАННЫҢ МЕДИЦИНАЛЫҚ ЖОО 1 КУРС СТУДЕНТТЕРІНІҢ ЭМОЦИОНАЛДЫ ЖАҒДАЙЫНА ӘСЕРІ	107
А.Д. НАБИУЛЛИН, Г. ҚАЙЫРБЕК	
ВЛИЯНИЕ ИНТЕРНЕТА НА ГРАМОТНОСТЬ И ОБЩУЮ КУЛЬТУРУ ЧЕЛОВЕКА	108
Н.У. ЖАНДОНГАРОВА	
1 – КУРС СТУДЕНТТЕРІНІҢ ЕРІК –ЖІГЕР САПАЛАРЫН ҚАЛЫПТАСТЫРУДЫҢ КЕЙБІР АСПЕКТИЛЕРІ	109
А.А. АДЕБИЕТОВА	
ӘЛ-ФАРАБИДІҢ МЕДИЦИНАНЫҢ ДАМУЫНА ҚОСҚАН ҮЛЕСІ	111
А.Ш. МУХАНБЕТЖАНОВА, Ж.Б. ХАМИТ	
СВЯЗЬ КАЗАХСКИХ ТРАДИЦИЙ С МЕДИЦИНОЙ	112
Д.Б. ЖУМАБАЕВА	
ОТНОШЕНИЕ ОБУЧАЮЩИХСЯ К ПРОЕКТНОМУ ОБУЧЕНИЮ В УСЛОВИЯХ ОНЛАЙН ОБУЧЕНИЯ	113

СЕКЦИЯ «СТОМАТОЛОГИЯ»

А.Р. АБДРАШИТОВА, М.А. КУРМАНАЛИНА ПРИМЕНЕНИЕ БИНОКУЛЯРОВ В СТОМАТОЛОГИЧЕСКОЙ ПРАКТИКЕ.....	115
Ю.Д. БЕНЕШ ЗНАЧЕНИЕ МАТРИКСИНОВ ПРИ КРАСНОМ ПЛОСКОМ ЛИШАЕ СЛИЗИСТОЙ ОБОЛОЧКИ ПОЛОСТИ РТА	116
Н.А. БЕКБОЛАТОВ, Н.А. СЕРДАЛЫ, Н.К. ТАНАТАРОВ, Н.Б. САЛИМОВ ВЛИЯНИЕ ПРИКУСА НА РАЗВИТИЕ ДИСФУНКЦИИ ВИСОЧНО НИЖНЕЧЕЛЮСТНОГО СУСТАВА	117
М.Т. АМАНТАЕВ, А.Е. ЗИНУЛЛА ВЛИЯНИЕ ВРЕМЕННОЙ ПОВЯЗКИ ИЗ ГИДРОКСИДА КАЛЬЦИЯ НА СИСТЕМУ КОРНЕВЫХ КАНАЛОВ	119
Ж.Н. ТАЖИГАЛИЕВА ТІСТЕРДІ ЭКСТРУЗИЯ ЖОЛЫМЕН САҚТАУ - ИМПЛАНТАЦИЯҒА ЖАҚСЫ БАЛАМА.	120
Н.А. БАЕВ ПРИМЕНЕНИЕ МИНИМАЛЬНО ИНВАЗИВНОЙ ТЕРАПИИ (ПЕСКОСТРУЙНАЯ ОБРАБОТКА ЗУБОВ AIR-FLOW) В СТОМАТОЛОГИЧЕСКОЙ КЛИНИКЕ У ПАЦИЕНТОВ С КЛИНОВИДНЫМ ДЕФЕКТОМ ЗУБОВ	121
Д.А. ТАГАНОВА, А.А. УМИРЗАК ПРЯМОЙ СПОСОБ ИЗГОТОВЛЕНИЯ ВНУТРИКАНАЛЬНОЙ МЕТАЛЛИЧЕСКОЙ ВКЛАДКИ С ПРИМЕНЕНИЕМ «PATTEERN RESIN LS».....	122
Г.К. АЙТЖАНОВА ОСОБЕННОСТИ РЕСТАВРАЦИИ КОНТАКТНЫХ ПОВЕРХНОСТЕЙ ЖЕВАТЕЛЬНЫХ ЗУБОВ	123

СЕКЦИЯ «ФИЛОЛОГИЧЕСКИЕ НАУКИ»

М.М. САМИГУЛЛИНА БОЛАШАҚ МАМАННЫҢ ТІЛДІК ҚҰЗЫРЕТТІЛІГІН ҚАЛЫПТАСТЫРУ.....	125
Н.Н. АДИБАЕВ О ВЛИЯНИИ ПОЛИЯЗЫЧИЯ НА УСПЕВАЕМОСТЬ СТУДЕНТОВ МЕДИЦИНСКОГО ВУЗА	126
Н.М. САГИНГАЛИЕВ РОЛЬ СМИ В ФОРМИРОВАНИИ СОВРЕМЕННОЙ РЕЧЕВОЙ СРЕДЫ	127
Д.Е. ЖУМАНОВА РОЛЬ ЧТЕНИЯ В ЖИЗНИ СТУДЕНТА МЕДИЦИНСКОГО УНИВЕРСИТЕТА	128

СЕКЦИЯ «ХИРУРГИЧЕСКИЕ БОЛЕЗНИ И СМЕЖНЫЕ ДИСЦИПЛИНЫ»

З.С. ЕЛЕУОВА, М.Б. ЖУМАШЕВ КРИТЕРИИ ВЫБОРА ЛАПАРОСКОПИЧЕСКОЙ ИЛИ ЛАПАРОТОМНОЙ ОПЕРАЦИИ ПРИ ХИРУРГИЧЕСКОМ ЛЕЧЕНИИ ОСТРОГО ХОЛЕЦИСТИТА, ОСЛОЖНЕННОГО МЕХАНИЧЕСКОЙ ЖЕЛТУХОЙ	130
В.М. КРИШТАЛЬ ВЛИЯНИЕ ПСИХОЭМОЦИОНАЛЬНОГО СОСТОЯНИЯ НА ГОЛОСОВУЮ ФУНКЦИЮ У БОЛЬНЫХ ФОНАСТЕНИЕЙ	132
Е.А. ДМИТРИЕНКО, О.А. АВРАМЕЦ ИССЛЕДОВАНИЕ «ВОЗМОЖНОСТИ ОБНАРУЖЕНИЯ ЦИРКУЛИРУЮЩИХ	

ОПУХОЛЕВЫХ КЛЕТОК В КРОВИ ПАЦИЕНТОВ С ИСПОЛЬЗОВАНИЕМ МЕТОДОВ ОПТИЧЕСКОЙ И КОНФОКАЛЬНОЙ МИКРОСКОПИИ»	134
В.А. ТОЙМАНОВА	
ОЦЕНКА ЭФФЕКТИВНОСТИ ТРАНСФУЗИЙ У ОНКОЛОГИЧЕСКИХ БОЛЬНЫХ	135
А. МУРАТОВА, М.К. ҚОЛГАНАТ	
СРАВНИТЕЛЬНАЯ ОЦЕНКА СИСТЕМЫ ПОЛ-АОЗ У БОЛЬНЫХ С ЖЕЛЧНОКАМЕННОЙ БОЛЕЗНЮ, ОСЛОЖНЕННОЙ МЕХАНИЧЕСКОЙ ЖЕЛТУХОЙ	136
Д.Б. ШЫНГАЛИЕВА, Ж.К. ЗАЙЛАШОВА, Ж.М. КЕРЕЕВ, А.Т. ЖАНГАЗЫ	
ЖЕДЕЛ РИНОФАРИНГИТТІҢ ЕМДЕУІНДЕГІ ИРРИГАЦИЯЛЫҚ ТЕРАПИЯ	138
Ж.М. КЕРЕЕВ, А.А. ТАЛАСБАЙ, Е.М. ДЖАНГАЛИЕВ, Н. ДАРБАЕВА	
ПУТИ УЛУЧШЕНИЯ ЭФФЕКТИВНОСТИ ЛЕЧЕНИЯ СЕКРЕТОРНЫХ ОТИТОВ	139
Б.С. ЖАКИЕВ, М.С. КЕЛИМБЕРДИЕВ, А.А. БАЗАРБАЕВ, Ж.О. АБДИН, А.Қ. ДЕМЕУОВ, М.А. ОРЫНОВ	
ЗАКРЫТОЕ ЧРЕСКОЖНОЕ ДРЕНИРОВАНИЕ КИСТ ПЕЧЕНИ ПОД УЗ НАВЕДЕНИЕМ	140
М.К. КОЛГАНАТ	
СИМУЛЬТАННЫЕ ВМЕШАТЕЛЬСТВА ПРИ ЖЕЛЧНОКАМЕННОЙ БОЛЕЗНИ, СОЧЕТАЮЩЕЙСЯ С ГАСТРОЭЗОФАГЕАЛЬНЫМ РЕФЛЮКСОМ И ГРЫЖЕЙ ПИЩЕВОДНОГО ОТВЕСТИЯ ДИАФРАГМЫ	141
А.Қ. ҚАЙРҒАЛИ, Н.Ж. АЙТЖАНОВ	
СОЗЫЛМАЛЫ БАКТЕРИАЛДЫ ПРОСТАТИТТІҢ КЕШЕНДІ ЕМІНДЕ «ШҮКІРМАЙ» ПОЛИФИТОПРЕПАРАТЫНЫҢ ҚОЛДАНЫЛУЫ	143
Е.С. МУСИН, А.К. ДЕМЕУОВ, М.А. ОРЫНОВ	
ДИАБЕТТІК ТАБАН СИНДРОМЫНЫҢ НЕЙРОИШЕМИЯЛЫҚ ЖӘНЕ ИШЕМИЯЛЫҚ ТҮРЛЕРІН ХИРУРГИЯЛЫҚ ЕМДЕУДЕГІ ОҢТАЙЛАНДЫРУ ӘДІСТЕРІ	144
СЕКЦИЯ «ЭКСПЕРИМЕНТАЛЬНАЯ МЕДИЦИНА»	
Е.К. ЕРЕНКО, Т.В. ХОРТЕЦКАЯ, Г.П. СМОЙЛОВСКАЯ, Е.А. МАЛЮГИНА	
ИЗУЧЕНИЕ НАКОПЛЕНИЯ СОСТАВА МАКРО- И МИКРОЭЛЕМЕНТОВ В ЛИОФИЛИЗИРОВАННОМ ЭКСТРАКТЕ ИЗ КОРНЕВИЩ С КОРНЯМИ PLANTAGO ALTISSIMA L.	146
Д.С. АЛИБАЕВА	
ВЛИЯНИЕ ИОНИЗИРУЮЩЕГО ИЗЛУЧЕНИЯ НА ДИАГНОСТИКУ И ТЕРАПИЮ	147
А.Н. ИСАЛДИНОВА, П.Ж. АЙТМАГАМБЕТ	
ОЦЕНКА ПЕРВИЧНОЙ ЗАБОЛЕВАЕМОСТИ ВЗРОСЛОГО НАСЕЛЕНИЯ Г. АКТОБЕ	148
С.Б. КАЗКЕНОВА, А.А. БИКТИЯРОВ	
СОВРЕМЕННОЕ СОСТОЯНИЕ ЗАБОЛЕВАЕМОСТИ ТУБЕРКУЛЁЗОМ В КАЗАХСТАНЕ	149
А.Б. АЛИМЖАН, А.А. БИКТИЯРОВ, Ж.Б. ЖАКСЫБАЙ	
РАСПРОСТРАНЕННОСТЬ РЕЗИСТЕНТНОСТИ К АНТИБИОТИКАМ БАКТЕРИИ РОДА KLEBSIELLA	150

Ф. МАРАТОВА, Г. ГАБДИСӘЛИМ, Ж. ЖУМАОРАЗОВА ЭЛЕКТРОМАГНИТТІК СӘУЛЕЛЕНУДІҢ АДАМ АҒЗАСЫНА ӘСЕРІ	152
Н.Р. СЕРИКБАЕВА, С.М. ЛУКПАНОВА СРАВНИТЕЛЬНЫЙ АНАЛИЗ СОДЕРЖАНИЯ КРЕМНИЯ У ЖЕНЩИН С ДОБРОКАЧЕСТВЕННЫМИ НОВООБРАЗОВАНИЯМИ МОЛОЧНЫХ ЖЕЛЕЗ	153
Қ.М. ҚАСЫМ, А.Е. ЖЕҢІСОВА МЕДИЦИНАЛЫҚ КОЛЛЕДЖ СТУДЕНТТЕРІНІҢ ЭМПАТИЯ ДЕҢГЕЙІН АНЫҚТАУ	154
А.А. МУРАТОВА, Б.Р. ОРАЗБЕКОВ, К.Т. ОМИРЖАНОВА ЭЛЕКТРОМАГНИТНОЕ ИЗЛУЧЕНИЕ И ЕГО ВЛИЯНИЕ НА ОРГАНИЗМ	156
Д.Б. САГИМУРАТОВА, А.Б. ДОСМУХАМЕТ, Б. АМАНГАЗЫКЫЗЫ, А.Е. АСЕМЖАНОВА, Ш.К. ҚЫДЫРМАНОВА «ОЦЕНКА ФАКТОРОВ РИСКА УХУДШЕНИЯ ОСТРОТЫ ЗРЕНИЯ У ШКОЛЬНИКОВ 9-11 КЛАССОВ, КАК ОБРАТНАЯ СТОРОНА НАУЧНО-ТЕХНИЧЕСКОГО ПРОГРЕССА И ДИСТАНЦИОННОГО ОБУЧЕНИЯ»	158
Р.Б. ТЛЕККАБЫЛОВА ТЫРНАҚТЫҢ ГИСТОЛОГИЯЛЫҚ ҚҰРЫЛЫСЫ ЖӘНЕ ЗАҚЫМДАЛУЫ	159
Д.К. ҚЫДЫРБАЕВА ТЕРІНІҢ ГИСТОЛОГИЯЛЫҚ ҚҰРЫЛЫСЫ ЖӘНЕ ОНЫҢ РЕГЕНЕРАЦИЯСЫ . .	160
А.Ж. ЖАРЫЛҚАСЫНОВ БЕЙНЕКОНФЕРЕНЦИЯЛАРҒА АРНАЛҒАН ҚОЛАЙЛЫ БАҒДАРЛАМАЛАР	161
Н.Е. МАКИШОВА ТАНЫМАЛ БҰЛТТЫ ҚЫЗМЕТТЕРГЕ ШОЛУ	163
Ф.Қ. ЕСҚАРА «ДӘНЕКЕР ТІНІН ВАН-ГИЗОН ӘДІСІМЕН БОЯУ ЕРЕКШЕЛІГІ» (ТӘЖІРИБЕЛІК ДАҒДЫ)	164
А.Г. НЕЧЕПОРЕНКО, В.С.БУШМАН МОРФОФУНКЦИОНАЛЬНЫЕ ИЗМЕНЕНИЯ СТРОЕНИЯ РЕПРОДУКТИВНОЙ СИСТЕМЫ БЕЛЫХ КРЫС ЛИНИИ V1STAR В УСЛОВИЯХ МЕТАБОЛИЧЕСКОГО СИНДРОМА	165

ТҮЙІН

С. МОХАНАРАДЖ

ЕРЕСЕК АДАМ МИШЫҒЫН
МОРФОМЕТРИЯЛЫҚ БАҒАЛАУБеларусь мемлекеттік медицина университеті, Минск,
Беларусь

Жұмыста ересек адамның церебральды морфологиялық және морфометриялық зерттеулерінің нәтижелері келтірілген. Зерттеу БММУ қалыпты анатомия кафедрасында алынған ересек адамның миының 10 препаратында жүргізілді. Церебральды пішіннің нұсқалары, оның өлшемдерінің ерекшеліктері мен асимметриясы туралы мәліметтер алынды.

Негізгі сөздер: церебральды, морфология, морфометрия, ересектер, асимметрия.

РЕЗЮМЕ

С. МОХАНАРАДЖ

МОРФОМЕТРИЧЕСКАЯ ОЦЕНКА МОЗЖЕЧКА
ВЗРОСЛОГО ЧЕЛОВЕКАБелорусский государственный медицинский
университет, Минск, Беларусь

В работе представлены результаты морфологического и морфометрического исследования мозжечка взрослого человека. Исследование проведено на 10 препаратах мозга взрослого человека, полученных на кафедре нормальной анатомии БГМУ. Получены данные о вариантах формы мозжечка, об особенностях и асимметрии его размеров.

Ключевые слова: мозжечок, морфология, морфометрия, взрослые, асимметрия.

L.V. MAKYEYEVA, O.G. ALIYEVA, O.I. POTOTS'KA, O.O. POPAZOVA, G.A. ZIDRASHKO

STRATEGIES OF DISTANCE SELF-STUDY AT THE ZAPORIZHZHIA STATE MEDICAL
UNIVERSITY, DEPARTMENT OF HISTOLOGY, CYTOLOGY AND EMBRYOLOGY

Department of histology, cytology and embryology

Zaporizhzhia State Medical University, Zaporizhzhia, Ukraine

Remote self-training of students is not only designed to reduce classroom hours, but is also necessary during the COVID-19 pandemic. In 2016, our department's teachers introduced online courses for self-training and testing students' knowledge on the edX platform. As a result, the absolute and qualitative academic performance of students has increased.

Keywords: distance learning, self-training, COVID-19 pandemic, online courses, academic performance.

Introduction. Current trends in higher education are aimed at reducing auditory hours and increasing independent work of students. However, recent quarantine events made this trend essential for gaining professional skills by students. In the large information flow of knowledge, it becomes increasingly difficult to navigate not only students but also professionals. Therefore, in today's education there is a need for life-long learning.

With the rapid development of information and telecommunication technologies, it is possible to use distance learning to optimize the workplace. Distance learning is a training in which its subjects are separated in space and possibly in time. It is made with the transfer and perception of information in a virtual environment, provided with a special system for the organization of the educational process, special methodology for the development of textbooks and teaching strategy, and using electronic or other communication technologies [1].

Distance learning and gives the opportunity to absorb knowledge, acquire skills in a shorter time than self-study, and has several advantages over traditional education, the main ones being: safety during current pandemic COVID-19 situation, accessibility at any time and regardless of geographical location, for example,

increasing mobility and the globalization of education, the creation of a system of lifelong learning, ensures the individualization of learning, and provides economic accessibility to education.

The aim of the study is to develop a highly efficient combination of teaching methodics, tasks and platform for self-study of students.

Materials and methods. Distance self-study at Zaporizhzhia State Medical University, department of Histology, cytology and embryology was founded in 2016 with the implementation of on-line course "Cytology with bases of molecular biology" with video-lectures, handouts, and tests. Since that time our department prepared an on-line course for self-studying the discipline "Histology, cytology and embryology" in Ukrainian, Russian and English languages on edX platform. Teachers of our department participated in the formation of generalized on-line materials for the preparation to STEP-1 exam with tests, explanations and theoretical materials.

Results and discussion. The teachers of our department have created a series of courses for self-studying that correspond to the modern tendencies of distance education. As a result, relative and absolute academic success of local students increased by 2.5% and

of international students by 1.2% with the implementation of on-line courses for self-study in 2016-2018 years. Since the 2019, when the discipline began to be taught on-line, relative and absolute academic success of both local and international students increased by 3.2% and 1.1% respectively compared to 2016-2018 years. Many factors might have influenced such increase in academic success, however the role of new teaching methodic can't be underestimated. To support this point of view the recent

results of licensed exam STEP-1 were considered and they were rocketing compared to previous years' ones. F.e. dentistry local students had 4.5% higher grade at STEP-1.

List of literature.

1. Марчук НЮ. Психолого-педагогические особенности дистанционного обучения / Марчук Н. Ю. // Педагогическое образование в России. 2013;4:78–85

ТҮЙІН

Л.В. МАКЕЕВА, Е.Г. АЛИЕВА, Е.И. ПОТОЦКАЯ,
Е.А. ПОПАЗОВА, Г.А. ЗИДРАШКО

ЗАПОРОЖЬЕ МЕМЛЕКЕТТІК МЕДИЦИНА УНИВЕРСИТЕТІНДЕ, ГИСТОЛОГИЯ, ЦИТОЛОГИЯ ЖӘНЕ ЭМБРИОЛОГИЯ КАФЕДРАСЫНДА ҚАШЫҚТЫҚТАН ӨЗІН-ӨЗІ ДАЙЫНДАУ СТРАТЕГИЯСЫ

Запорожье мемлекеттік медицина
университеті, Запорожье, Украина

Студенттердің қашықтан өзін-өзі дайындауы тек аудиториялық сағаттарды қысқартуға ғана емес, сонымен қатар COVID-19 пандемиясы кезінде аса қажет болды. Біздің кафедраның оқытушылары 2016 жылы edX платформасында өзін-өзі даярлау және студенттердің білімін тексеру үшін онлайн курстарды енгізді. Нәтижесінде студенттердің абсолютті және сапалы үлгерімі артты.

Негізгі сөздер: қашықтықтан оқыту, өзін-өзі оқыту, covid-19 пандемиясы, онлайн курстар, үлгерім.

РЕЗЮМЕ

Л.В. МАКЕЕВА, Е.Г. АЛИЕВА, Е.И. ПОТОЦКАЯ,
Е.А. ПОПАЗОВА, Г.А. ЗИДРАШКО

СТРАТЕГИИ ДИСТАНЦИОННОЙ САМОПОДГОТОВКИ В ЗАПОРОЖСКОМ ГОСУДАРСТВЕННОМ МЕДИЦИНСКОМ УНИВЕРСИТЕТЕ, НА КАФЕДРЕ ГИСТОЛОГИИ, ЦИТОЛОГИИ И ЭМБРИОЛОГИИ

Запорожский государственный медицинский
университет, Запорожье, Украина

Дистанционная самоподготовка студентов призвана не только сократить аудиторные часы, но и является необходимой во время пандемии COVID-19. Преподавателями нашей кафедры еще в 2016 году внедрены онлайн курсы для самоподготовки и проверки знаний студентов на платформе edX. Как результат, повысилась абсолютная и качественная успеваемость студентов.

Ключевые слова: дистанционное обучение, самоподготовка, пандемия COVID-19, онлайн-курсы, успеваемость.

N.A. NAUMENKO, A.A. KUTSEKON, E.A. KINDRAT, I.A. SOKOLOVSKAYA

PRIORITY ISSUES AND APPROACHES IN ASSESSING THE EFFECTIVENESS OF STUDENT HEALTH

Department of General Hygiene and Ecology

Scientific adviser: Ph.D. Sci., Associate Professor Sokolovskaya I.A.

Zaporizhzhya State Medical University, Zaporizhzhia, Ukraine

Health is an invaluable asset not only of the individual, but also of the people, the nation, the state. Of particular importance is the need to develop priorities and basic principles for the formation of methods of rehabilitation and disease prevention among young people in the context of the studied problem of modern society, which is experiencing a health crisis.

Key words: health, wellness, students, prevention.

Relevance. In the complex of measures to preserve and strengthen the health of students, health-improving work is of no small importance. One of the important tasks of preventive medicine is to improve the methodology for the hygienic assessment of the health improvement of children and adolescents with the identification of

priority health problems, factors that shape health, and the development of specific measures for its correction.

The purpose of the work is to analyze the existing methods for assessing the effectiveness of students' health improvement.

Methods: a complex of general logical methods